

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Byåsen barnehager

og

Trondheim eiendom

N-7004 Trondheim

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
14/2685/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
09.07.2014

Havsteinaunet og Munkvoll barnehager - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 25.06.14 tilsyn ved Havsteinaunet barnehage og Munkvoll barnehage. Befaring av Havsteinaunet barnehage ble foretatt 25.06.14, og ved Munkvoll 02.07.14. Tilsynet omfattet ikke befaring ved Byåsen familiebarnehage, som også er en del av enheten Byåsen barnehager.

Tilstede ved befaringen var:

Trond Røkke, enhetsleder Byåsen barnehager

Else B. Solberg, fagleder Byåsen barnehager

Olav Saarheim, driftsoperatør Trondheim eiendom

Per Vidar Melkvik, prosjektleder vedlikehold Trondheim eiendom

Fra miljøenheten møtte:

Rune Berg, rådgiver

Elin Grønvold Aunet, rådgiver

Bakgrunn for tilsynet:

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret et elektronisk tilsyn ved alle barnehager i desember 2012. Dette tilsynet hadde fokus på:

- Avviksbehandling og revisjon av rutiner jfr §4 Internkontroll
- Kontroll av sikkerhet jfr §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap
- Smittevern og rutiner for lekevask jfr §17 Smittevern

Formålet med tilsynet 25.06.14 var å gjennomgå barnehagens svar ved elektronisk tilsyn og granske barnehagens fremlagte dokumentasjon.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*:

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder

Beskrivelse av barnehagene

Munkvoll barnehage og Havsteinaunet barnehage utgjør sammen med Byåsen familiebarnehage den kommunle enheten Byåsen barnehager. Havsteinaunet barnehage har tre avdelinger med til sammen ca 64 barn fordelt på to bygninger (rødhuset og gulhuset), mens Munkvoll barnehage har to avdelinger med ca 43 barn.

1. Oppfølging av elektronisk tilsyn desember 2012***Dokumentasjon av avvik (jf §4)***

Barnehagens ledelse kjenner til kommunens elektroniske avvikssystem (TQM avvikssystem), og ansatte er også informert om dette. Noen avvik avdekkes gjennom barnehagens kontroller, og dokumenteres på sjekklister, skjema og lignende. Avvik meldes hovedsakelig muntlig til enhetsleder, som følger opp dette, og legger inn i TQM ved behov.

Avvik på interne driftsrutiner blir ofte håndtert på den aktuelle avdelingen i første omgang, og tas opp på avdelingsmøter, morgenmøter og lignende. Det føres referat fra disse møtene. Det foreligger ingen samlet oversikt over avvik og behandling av disse. Barnehagen har ingen praksis for å foreta en årlig gjennomgang av alle avvik.

Vaktmesterbok benyttes for å melde punkter til driftsoperatør. En del mindre avvik/feil meldes direkte til vaktmester muntlig eller per telefon. Større bygningsmessige avvik meldes Trondheim eiendom via e-post eller TQM. Ved hastesaker ringes driftsoperatør, eller andre ansvarlige. Slike muntlige meldinger blir i liten grad dokumentert.

Det ble ved tilsynet opplyst at alle skader på barn meldes skriftlig på eget skademeldingsskjema og på samlelister som sendes forsikringsselskap hver 3.mnd. Enhetsleder foretar gjennomgang av meldte skader på barn fortløpende, men bør foreta samlet gjennomgang årlig for å avdekke eventuelle gjentatte hendelser/situasjoner.

Tilsynet viste at avvik og mangler dokumenteres i ulike systemer/skjema/bøker/kontroller, og barnehagens ledelse mangler en samlet oversikt over innmeldte feil/mangler og avvik. Dette gir et uoversiktlig system for kontroll av at avvik rettes.

Bestemmelsene om internkontroll stiller krav til at man skal jobbe forebyggende. For å avdekke om

gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet, for å avdekke trender, er det avgjørende at man har en oversikt over alle avvik, og kan gjennomgå disse.

Det bør foretas en årlig gjennomgang av alle meldte avvik for å sikre at avvik rettes, samt for å gi en erfaringstilbakeføring. Ledelsen av barnehagen bør foreta en gjennomgang av rutiner og begreper med personalet for å få en felles forståelse for melding av avvik og ”feil og mangler”.

Merknad 1: *Barnehagens ledelse bør gjennomgå enhetens prosedyrer for å sikre at avvik og oppfølging av avvik dokumenteres, og at ledelsen har god oversikt over dette. Det bør foretas en årlig gjennomgang av alle meldte avvik for å sikre at avvik rettes, samt for å gi en erfaringstilbakeføring.*

Retting av bygningsmessige avvik (jf §4)

Det ble ved tilsynet opplyst at det ved Havsteinaunet barnehage er meldt om mangler ved skilting av rømningsveier og behov for undersøkelse av overflatetemperatur på panelovner. Trondheim eiendom bekreftet ved tilsynet at avviket var mottatt, og redegjorde for framdriften for lukking av avvikene.

Ved Munkvoll barnehage har det vært problemer med ventilasjonsanlegget, noe som i følge Trondheim eiendom skyldes bl.a. tette filter, avblendede ventiler og feil innregulering. Arbeidet med utbedring av dette er i gang.

Gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (jf §4)

Kommunens elektroniske kvalitetssystem (Kvaliteket) benyttes for beskrivelse av sentrale rutiner. Barnehagene har hittil hatt egne rutiner og prosedyrer samlet i permer. Ansatte kvitterer for gjennomlesing av dette årlig, og dette er nedfelt i enhetens årshjul for HMS. Det er utarbeidet prosedyre for opplæring av nyansatte og vikarer. Arbeidet med å legge egne rutiner inne i Kvaliteket er påbegynt. Gjennomgang og oppdatering av rutiner foretas av ledelsen med bistand av arbeidsmiljøgruppa.

Sikkerhet på innendørs lekeareal (jf §14)

Ledelsen og verneombudene gjennomfører årlig HMS-runde/vernerunde. I tillegg har hver avdeling ansvar for gjennomgang av sikkerhet på sin avdeling. Det benyttes egne skjema med sjekklister på disse kontrollene. Ledelsen utarbeider referat/oppsummering av disse kontrollrundene, hvor forslag til tiltak, ansvar for oppfølging og frist for utbedring påføres. Eventuelle avdekte avvik fra disse rundene følges opp gjennom den tidligere beskrevne avvikshåndteringen.

Sikkerhet på utelekeplass (jf §14)

Driftsoperatør gjennomfører månedlig visuell ettersyn av lekeplassene samt årlig kontroll etter sjekklister. Kvittering for gjennomførte kontroller i 2014 ble framlagt ved tilsynet.

Kommunens lekeplasskontrollører foretar kontroll av barnehagens lekeplassutstyr en gang hvert år. Dokumentasjon på sist gjennomførte lekeplasskontroll fra 10.09.13 (Havsteinaunet) og 06.09.13 (Munkvoll) ble framlagt ved tilsynet. Kontrollen avdekket både A, B og C-feil. A og B-feil er rettet, mens noen C-feil, som bytting av fallsand og utbedring av bart metall gjensto. Trondheim eiendom redegjorde for status og framdrift for utbedring av disse feilene.

Ved Munkvoll barnehage foretar personalet en systematisk gjennomgang av uteområdet hver morgen, hvor fokuset bl.a. er på brukerstyr, glasskår og lignende fra bruk av området på kveldstid/helg. Mangler som oppdages tas opp i personalgruppa på morgenmøter, og større avvik meldes videre i systemet om nødvendig. Ved Havsteinauet er behovet for denne type kontroll mindre, men første voksen ut ser over området før barna går ut.

Førstehjelpskompetanse (jf §15)

Enheten arrangerer førstehjelpskurs for alle ansatte ca annet hvert år. Det ble ved tilsynet opplyst at det føres oppmøtelister for deltakelse på kurs. Ved tilsynet kunne ikke dato og deltakelse på forrige kurs i førstehjelp dokumenteres.

Vask av leker (jf §17)

Barnehagen har etablert rutiner for lekevask på hver avdeling, som beskriver vask av leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen minst hver 14. dag. Barnehagen har foretatt en risikovurdering av de ulike typer lekene og vurderer fortløpende bruk av lekene. Ved mye sykdom intensiveres vaskerutinene. Rutinene er i samsvar med anbefalingene fra Folkehelseinstituttet og Miljøenheten. Eksempler på utfylte vaskelister ble framlagt ved tilsynet. Miljøenheten anbefaler at disse listene også synliggjør leker som ikke vaskes like ofte pga av borttrydding eller lignende.

2. Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler

Sikkerhet på barnehagens innelekeområde.

Det ble ved befaringen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Dette dreide seg om manglende skåldesikring av vannkraner som er tilgjengelig for barna, som på kjøkken ved både Havsteinauet (rødhuset) og Munkvoll og på stellerom Havsteinauet (gulhuset) og Munkvoll. På Havsteinauet var det høye reoler/hyller som ikke var festet til vegg/sikret mot velting. Det må foretas en gjennomgang av barnehagens innelekeområde med spesielt fokus på disse punktene, og avdekkede avvik må rettes.

Avvik nr. 1. Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Det må foretas en gjennomgang av barnehagens innelekeområde med spesielt fokus på skåldesikring og sikring av hyller, og avdekkede avvik må rettes.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Lydforhold

I gulhuset ved **Havsteinauet** barnehage ble det ved tilsynet registrert støy fra ventilasjonsanlegget, både i garderobe og i hovedoppholdsrommet.

Miljøenhetens vurdering er at støynivået i rommene sannsynligvis overskrider grenseverdier i NS 8175, og det må i så fall iverksettes tiltak for å sikre tilfredsstillende lydnivå i rommet. Det må fremlegges dokumentasjon i form av målerapport som viser tilfredsstillende lydnivå innendørs fra bygningens tekniske installasjoner.

Avvik 2: Støyforholdene i gulhuset på Havsteinauet barnehage oppleves som utilfredsstillende.

Støyforholdene i gulhuset på Havsteinaunet barnehage må kartlegges og eventuelle tiltak må iverksettes for å sikre tilfredsstillende lydforhold

Avviket er hjemlet i forskriftens § 21 Lydforhold.

Lagring av næringsmidler

Kjøleskapet på kjøkkenet på Havsteinaunet (gulhuset) hvor det oppbevares lett bederelig mat (les pålegg av kjøtt, fisk og meieriprodukter) holdt ved tilsynet før høy temperatur. Barnehagens egne registreringer viste jevnt over flere dager en temperatur mellom 5 °C til 7 °C. Det var ikke foretatt noen form for avvikshåndtering når de ansatte oppdager at kjøleskapene var for varmt.

For lett bederelige matvarer (her: pålegg av kjøtt og fisk) er oppbevaringstemperaturen særlig viktig og avgjørende for veksten av mikroorganismer og for aktiviteten til en rekke enzymer som fører til endring av matvaren. Etter få timer med for høy temperatur vil mikroorganismer kunne vokse i slike matvarer, som raskt får nedsatt hygienisk kvalitet eller blir helsefarlige.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 11 sier at virksomheten skal i nødvendig utstrekning ha tilfredsstillende muligheter for lagring, tilberedning og servering av mat i samsvar med næringsmiddeloggivningen. Næringsmiddelhygieneforskriften (*forskrift 22. des. 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene*) § 12 sier at lett bederelige næringsmidler skal oppbevares ved 4 °C eller lavere.

Avvik 3: Lagring av næringsmidler er ikke i samsvar med næringsmiddel-lovgivningen.

Avviket er hjemlet i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 11Måltid*

Miljøenhetens konklusjon

Byåsen barnehager har etablert en del rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø, Dokumentasjon av avvik og behandling av disse bør forbedres for å sikre full oversikt over alle hendelser.

Tilsynet avdekket 3 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 01.10.2014** på at avvikene er rettet.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Vår referanse
14/2685

Vår dato
09.07.2014

Kopi: Postmottak Oppvekstkontoret
Trondheim eiendom v/ Olav Saarheim